Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 13. september 2018
(OR. en)

12118/18

Institutsioonidevaheline dokument:
2018/0332 (COD)

TRANS 375
MI 635
ENER 301
AGRI 420
SAN 268
CODEC 1463

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Kättesaamise kuupäev:	12. september 2018
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2018) 639 final
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV, millega lõpetatakse aastaaegadega seotud kellakeeramine ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/84/EÜ

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2018) 639 final.

Lisatud: COM(2018) 639 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 12.9.2018
COM(2018) 639 final

2018/0332 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega lõpetatakse aastaaegadega seotud kellakeeramine ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/84/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

{SWD(2018) 406 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

ELi suveaja korra kohaselt tuleb kaks korda aastas vastavalt muutuvale päevavalgusajale kella keerata, et teatava perioodi päevavalgust maksimaalselt ära kasutada. Kella keeratakse märtsi viimasel pühapäeval ühe tunni võrra edasi ja oktoobri viimasel pühapäeval ühe tunni võrra tagasi, et taastada vööndiaeg.

Ajaloolistel põhjustel otsustasid liikmesriigid minevikus kehtestada suveaja korra. Selle korra võtsid esimese maailmasõja ajal kõigepealt vastu Saksamaa ja Prantsusmaa, et hoida kokku kivisütt ja eelkõige seda sütt, mida kasutati valgustamise eesmärgil. Neile järgnesid juba sõja ajal Suurbritannia, suurem osa tema liitlastest ja paljud Euroopa neutraalsed riigid. Pärast teise maailmasõja lõppu loobusid mitmed Euroopa riigid sellest meetmest. Praegune suveaja kord sai alguse 1970. aastatel, kui selle võtsid kasutusele Itaalia (1966) ja Kreeka (1971). Ühendkuningriik ja Iirimaa tühistasid suveaja korra 1968. aastal, et ühtlustada oma kellaaega ülejäänud Euroopaga, kuid taastasid selle korra uuesti 1972. aastal. Hispaania läks suveajale üle 1974. aastal ja Prantsusmaa 1976. aastal, tuues põhjuseks energia kokkuhoiu. Aastatel 1976–1981 kehtestasid kümme ELi liikmesriiki suveaja korra, mille eesmärk oli eelkõige ühtlustada oma kellaega naaberriikidega.

Rahvusvahelises plaanis järgitakse suveaja korda umbes 60 riigis, sealhulgas Põhja-Ameerikas ja Okeaanias. Kuid üha rohkem ELi naaberriike või kaubanduspartnereid on otsustanud suveaja korda mitte kohaldada või selle tühistada: nt Island, Hiina (1991), Venemaa (2011), Valgevene (2011) ja Türgi (2016).

ELi õigusakt suveaja korra kohta võeti esimest korda vastu 1980. aastal,[1] et ühtlustada riikides kehtivad erinevad suveajale ülemineku tavad ja kavad, tagades seeläbi ühtlustatud lähenemise suveajale üleminekule ühtse turu tingimustes. 2001. aastast alates on ELi suveaja korda reguleeritud direktiiviga 2000/84/EÜ[2], milles on sätestatud kõikide liikmesriikide kohustus minna suveajale üle märtsi viimasel pühapäeval ja tagasi nende vööndiajale (talveajale) oktoobri viimasel pühapäeval.

Lisaks ELis kehtivale suveaja korrale, kuid sellest sõltumata jagunevad Euroopa mandriosa liikmesriigid kolme erineva ajavööndi ehk vööndiaja vahel. Otsuse vööndiaja kohta teeb iga liikmesriik eraldi kogu oma territooriumi või selle eri osade jaoks[3].

Kaks korda aastas toimuva kellakeeramise on seadnud üha enam kahtluse alla kodanikud, Euroopa Parlament ja üha rohkem liikmesriike. Seepärast on komisjon analüüsinud kättesaadavaid tõendeid, mis viitavad liidu ühtlustatud eeskirjade olulisusele selles valdkonnas, et tagada siseturu nõuetekohane toimimine. Seda seisukohta toetavad ka Euroopa Parlament[4] ja teised osalised (nt transpordisektoris). Komisjon korraldas ka avaliku

---

[1] EÜT L 205, 7.8.1980, lk 17.

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/84/EÜ suveaja korra kohta (EÜT L 31, 2.2.2001).

[3] Liikmesriikide territooriumid Mandri-Euroopas asuvad praegu kolmes eri ajavööndis: Lääne-Euroopa aeg ehk Greenwichi aeg (GMT), Kesk-Euroopa aeg (GMT+1) ja Ida-Euroopa aeg (GMT+2). Kaheksas liikmesriigis (Bulgaaria, Küpros, Eesti, Soome, Kreeka, Läti, Leedu ja Rumeenia) kehtib vööndiajana Ida-Euroopa aeg (GMT+1). 17 liikmesriigis (Austria, Belgia, Horvaatia, Tšehhi Vabariik, Taani, Prantsusmaa, Saksamaa, Ungari, Itaalia, Luksemburg, Malta, Madalmaad, Poola, Slovakkia, Sloveenia, Hispaania ja Rootsi) kehtib Kesk-Euroopa aeg (GMT+1) ning kolmes liikmesriigis (Iirimaa, Portugal ja Ühendkuningriik) kehtib Lääne-Euroopa aeg (GMT). Assooride ja Kanaari saarte puhul kehtib erikord.

[4] Euroopa Parlamendi resolutsioon: B8-0070/2018 / P8_TA-PROVE(2018)0043, 8. veebruar 2018

konsultatsiooni, mille käigus saadi 4,6 miljonit vastust; 84 % vastajatest pooldas kaks korda aastas toimuva kellakeeramise lõpetamist ja 16 % soovis seda säilitada. Lisaks tõstatasid selle küsimuse 2018. juunis ja 2017. aasta detsembris toimunud nõukogu istungitel transpordiministrid ning ka paljud liikmesriigid on väljendanud oma eelistust lõpetada kehtiva suveaja korra kohaldamine.

Eeltoodut arvesse võttes peab komisjon vajalikuks jätkuvalt tagada siseturu nõuetekohane toimimine kõikides liikmesriikides kohaldatava ühtlustatud kava abil, võttes siiski arvesse eespool kirjeldatud hiljutisi arenguid. Seetõttu teeb komisjon ettepaneku lõpetada liidus aastaaegadega seotud kellakeeramine, tagades samas, et liikmesriigid säilitavad pädevuse otsustada oma vööndiaja üle, eelkõige aga selle üle, kas nad lähevad alaliselt üle nende suveajale vastavale vööndiajale või kohaldavad alaliselt praegust vööndiaega.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesoleva ettepanekuga lõpetada kaks korda aastas toimuv kellakeeramine taotletakse ka direktiivi 2000/84/EÜ kehtetuks tunnistamist.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Tõendid osutavad sellele, et hästi toimiva siseturu jaoks on vaja selles valdkonnas ühtlustatud lähenemist. Tühistades kõikides liikmesriikides kaks korda aastas toimuva kellakeeramise, säilitatakse käesoleva ettepanekuga selles valdkonnas üldine reegel, mis on oluline liidu siseturu nõuetekohaseks toimimiseks.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Ettepaneku eesmärk on tagada siseturu nõuetekohane toimimine. Seepärast on ELi toimimise lepingu artikkel 114 sobiv õiguslik alus. See on ka direktiivi 2000/84/EÜ õiguslik alus.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Tõendite kohaselt on liidu eeskirjad selles valdkonnas olulised, et tagada siseturu nõuetekohane toimimine. Kuna praegune suveaja kord tekitab üha enam küsimusi, siis on ühtlustatud lähenemise tagamiseks ainus võimalus tühistada kooskõlastatult kaks korda aastas toimuv kellakeeramine, nagu on välja toodud käesolevas ettepanekus. Seepärast teeb komisjon ühtlustatud lähenemisviisi jätkuvaks tagamiseks ettepaneku lõpetada liidus aastaaegadega seotud kellakeeramine, jättes samas igale liikmesriigile pädevuse otsustada oma vööndiaja üle ja eelkõige selle üle, kas liikmesriik muudab alaliselt oma vööndiaega (ühe tunni võrra edasi), et see langeks kokku tema praeguse suveajaga, või kohaldab alaliselt vööndiaega, mis langeb kokku tema praeguse talveajaga.

- **Proportsionaalsus**

Komisjoni ettepanek on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, kuna see ei lähe kõnealuse eesmärgi – jätkata siseturu nõuetekohase toimimise tagamist seoses kellaaja korraga – saavutamiseks vajalikust kaugemale. Selleks sätestatakse ettepanekus ühtlustatud kellaaja kord liidus, ilma et liikmesriikidelt võetaks ära õigus otsustada, kas nad soovivad kohaldada suveaega või talveaega. Ettepanek ei mõjuta liikmesriikide õigust otsustada nende jurisdiktsiooni alla kuuluvatel territooriumidel kohaldatava vööndiaja või -aegade üle.

- **Vahendi valik**

Võttes arvesse, et liikmesriikidele jäetakse õigus valida oma vööndiaeg või -ajad, ja eelkõige seda, et 2019. aastal peavad nad otsustama, kas nad kohaldavad suve- või talveaega, ning samuti seda, et selleks on vaja liikmesriigi õiguse alusel vastu võtta vajalikud sätted, siis on direktiiv käesoleva ettepaneku jaoks kõige sobivam vahend.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Aastate jooksul on korraldatud arvukalt uuringuid, et hinnata ELi suveaja korda. Nende hulka kuuluvad mitmesugused uuringud ja aruanded, mis on tellitud väljastpoolt või mille on koostanud komisjon: näiteks 1999. aasta hinnang ELi suveaja korra mõjust peamistele majandussektoritele ning tervisele ja vabaaja veetmisele,[5] komisjoni 2007. aasta aruanne suveaega käsitleva direktiivi mõju kohta[6] ja 2014. aasta uuring ühtlustamata suveajasüsteemi võimalike tagajärgede kohta ELis[7]. 2016. aasta veebruaris avaldas Saksamaa Liidupäev aruande suveaja mõju kohta[8] ja 2017 aasta oktoobris esitles Euroopa Parlamendi uuringuteenistus aruannet, milles tehakse kokkuvõte suveaega puudutavate olemasolevate tõendite olukorra kohta[9].

Suveaja korra mõjuga seoses näitavad eespool nimetatud aruannetes osutatud tõendid järgmist.

- Siseturg. Praegu on tõendeid ühe asjaolu kohta: kui suve- ja talveajale üleminekut liikmesriikide vahel ei koordineerita, on see kahjulik siseturule, sest piiriülese kaubanduse kulud suureneksid, transport, kommunikatsioon ja reisimine oleks ebamugavam ja võimalike häiretega ning kaupade ja teenuste siseturul tootlikkus langeks.
- Energia. Kuigi energiasääst on olnud üks kehtiva korra olulisematest põhjendustest, näitavad uuringud, et suveajale üleminekul on energiasäästule väga väike mõju. Tulemused võivad siiski sõltuvalt teatavatest asjaoludest, nagu geograafiline asukoht, veidi erineda. Mõned näited liikmesriikidest.

---

5 Reincke ja van den Broek, Research voor Beleid, „Summertime, In-depth investigation into the effects of summer-time clock arrangements in the European Union“, 1999 (Euroopa Komisjoni jaoks tehtud uuring)

6 Komisjoni teatis vastavalt direktiivi 2000/84/EÜ (suveaja korra kohta) artiklile 5, COM(2007) 739 lõplik, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52007DC0739&from=ET

7 ICF International, „The application of summertime in Europe: a report to the European Commission Directorate-General for Mobility and Transport (DG MOVE)“, september 2014, https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/facts-fundings/studies/doc/2014-09-19-the-application-of-summertime-in-europe.pdf

8 Cavaziel ja Revermann, „Bilanz der Sommerzeit: Endbericht zum TA-Projekt“, TAB, Office of Technology Assessment at the German Bundestag, Report No 165, veebruar 2016, http://www.tab-beim-bundestag.de/de/untersuchungen/u20100.html

9 Euroopa Parlamendi uuringuteenistus, „EU summer-time arrangements under Directive 2000/84/EC: Ex-post impact assessment“, oktoober 2017, http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU%282017%29611006

- Itaalia põhivõrguettevõtja Terna teatas 2016. aastal, et tänu suveajale säästeti Itaalias aastas energiat umbes 580 GWh (~0,2 % aastasest elektritarbimisest), mis tähendab aastas 94,5 miljoni euro suurust kokkuhoidu[10].
- Prantsusmaal hindas ADEME (Agence de l'Environnement et de la Maitrise de l'Energie) 2010. aastal, et valgustuse puhul säästeti energiat umbes 440 GWh (~0,1 % aastasest elektritarbimisest) ja tõenäoliselt säästeti ka soojusenergiat. EDF hindas 1995. aastal, et energiasääst oli umbes 1200 GWh, hilisemad hinnangud aga on pigem 2010. aasta tulemuste sarnased.[11]
- Saksa energeetika- ja vee-ettevõtete ühendus (BDEW) märkis 2015. aastal, et kokkuhoid Saksamaal on muutunud ebaoluliseks, kuna valgustuse energiakasutus on vähenenud kuni 8 %-ni elektritarbimisest, samas kui vabaajategevustega seotud elektritarbimine on suurenenud.[12]
- Hispaanias teatas energiaallikate mitmekesistamise ja energiasäästu instituut (IDAE), et 2015. aastal vähenes tänu suveajale valgustusega seotud elektritarbimine 5 %, mis tähendab aastas 300 miljoni euro suurust kokkuhoidu.[13]
- Komisjoni poolt 2014. aastal tellitud uuring näitas, et suveaja kord põhjustas gaasiettevõtjatele halduprobleeme, kui nad esitasid tellimusi ülekandesüsteemi halduritele.[14]

Valgustuse valdkonnas uute tehnoloogiate (ja nutiarvestite, programmeerimisseadmete jne) kasutuselevõtt vähendab juba suveaja korrast saadava energiasäästu potentsiaali.

- Tervis. Mõned uuringud näitavad, et suveajal võib olla positiivne mõju, mis on seotud rohkemate võimalustega veeta oma vaba aega väljas. Teisalt osutavad kronobioloogilised uuringud sellele, et suveajale üleminekul võib olla inimeste biorütmile suurem mõju, kui varem arvati. Näiteks Saksamaa Liidupäeva 2016. aasta aruandes viidati tulemustele, mis näitasid, et inimeste biorütm ei kohane kevadise kellakeeramisega üldse mitte nii hästi, kui varem arvati, ja et teatava kronotüübiga inimestel võib kohanemine võtta mitu nädalat, samas kui sügisene kellakeeramine tekitab vähem probleeme. Üldise tervisemõju kohta ei ole siiski kindlaid tõendeid, sest ei teata, kas oletatav positiivne mõju on negatiivsest suurem.
- Liiklusohutus. Puuduvad kindlad tõendid suveaja ja liiklusõnnetuste arvu vahelise seose kohta. Mõned uuringud näitavad, et unepuudus võib pärast kevadist kellakeeramist suurendada õnnetuste riski. Üldiselt on siiski keeruline suveaja mõju ja liiklusõnnetuste määra otseselt seostada, sest liiklusohutust mõjutavad ka muud tegurid.

---

10 Barbarulo, Eliana, „Terna: con ora legale risparmio energetico pari a 94,5 mln di euro“, 26. märts 2016, http://www.ambientequotidiano.it/2016/03/26/ora-legale-risparmio-energetico/.

11 ADEME, „Changement d'heure : quels impacts ?“, 23. oktoober 2014, http://www.presse.ademe.fr/2014/10/les-impacts-du-changement-dheure.html.

12 Michael Wunnerlichi ettekanne, Bundesverband der Energie- und Wasserwirtschaft, „Is it Time to Revisit summertime“, JURI-, TRAN- ja ITRE-komisjonide korraldatud avalik kuulamine 23. mail 2015 Euroopa Parlamendis.

13 Instituto para la Diversificacion y Ahorro de la Energia, „La madrugada del domingo, 25 de octubre, finaliza la „Hora de Verano““, oktoober 2015, http://www.idae.es/index.Php/id.327/mod.noticias/mem.detalle

14 ICF International, „The application of summertime in Europe: a report to the European Commission Directorate-General for Mobility and Transport (DG MOVE) “, september 2014

- Põllumajandus. Suveaja kord on tekitanud muret, et kellakeeramine häirib loomade biorütmi ning sunnib muutma lüpsi- ja söötmisaega. Tundub siiski, et see mure hakkab tasapisi taanduma, kuna kasutusele on võetud uued seadmed, kunstlik valgus ja automatiseeritud tehnika.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Komisjon korraldas 4. juulist kuni 16. augustini 2018 avaliku konsultatsiooni, et koguda ELi kodanike, sidusrühmade ja liikmesriikide seisukohti ELi suveaja korra kohta, nagu on sätestatud direktiivis 2000/84/EÜ, ning selle korra võimaliku muutmise kohta, nimelt kaks korda aastas toimuva kellakeeramise tühistamise kohta.

Kuigi konsulteerimisperiood oli tavapärasest 12 nädalast lühem, saadi ligikaudu 4,6 miljonit vastust, millest 99 % tuli kodanikelt. Vastuseid saadi kõikidest liikmesriikidest, kuigi vastuste arv oli riigiti erinev: kõige rohkem oli vastajaid Saksamaal, Austrias ja Luksemburgis, nendele järgnesid Soome, Eesti ja Küpros. 84 % kõikidest vastajatest soovib kaks korda aastas toimuva kellakeeramise tühistada, 16 % aga selle säilitada. Liikmesriikide lõikes näitab see, et kõikide liikmesriikide kodanikud ja sidusrühmad eelistavad üldiselt kellakeeramise tühistamist, välja arvatud Kreeka ja Küpros, kus väike enamus vastanutest eelistab praeguse korra säilitamist; Maltal jagunesid vastused pooleks. Avaliku sektori asutuste puhul eelistas samuti suurem osa kellakeeramise tühistamist. Praeguse süsteemi tühistamise pooldajad tõid peamise põhjusena välja inimeste tervise ja energiasäästu puudumise.

ELi suveaja korda käsitleva avaliku konsultatsiooni tulemuste kohta leiab täpsemat teavet tulemuste aruandest[15].

- **Mõjuhinnang**

Selles valdkonnas ELi tasandil õigusakti koostamise põhjus on ühtlustada riikides kehtivaid erinevaid suveajale ülemineku tavasid ja kavasid. Komisjon tõstatas küsimuse riikides kehtivate erinevate suveajale ülemineku tavade kahjulikust mõjust siseturule – piiriülesele transpordile, kommunikatsioonile ja kaubandusele – esimest korda 1975. aasta teatises[16]. Komisjoni tellitud ICFi 2014. aasta uuringus vaadeldi ühtlustamata suveaja kavade (hüpoteetilist) mõju, eelkõige siseturu toimimisele, kuid samuti ettevõtetele ja kodanikele, ning jõuti järeldusele, et asünkroonsed korraldused tekitaksid suuremaid kulusid, ebamugavust ning tootlikkuse langust kaupade ja teenuste siseturul.

Muud uuringud[17] näitavad ka ühtlustatud lähenemise kasu ühtsele turule ja selle puudumisel killustatuse ohtu. Muudes valdkondades osutavad tõendid sellele, et suveaja korra mõju on tähtsusetu (nt suhteliselt väike energiasääst) või see ei ole tõendatud (nt üldine tervisemõju, mõju liiklusohutusele).

2018. aasta veebruaris paluti Euroopa Parlamendi resolutsiooniga komisjonil korraldada direktiivi hindamine ja vajaduse korral teha ettepanek selle läbivaatamiseks. Resolutsioonis on samas märgitud, et „ELis on väga oluline säilitada ühtne ajarežiim ka pärast seda, kui kaks korda aastas toimuvast kellaaja muutmisest on loobutud“.

Komisjoni hinnangul on kõnealuses valdkonnas ühised eeskirjad ülimalt olulised, et tagada siseturu nõuetekohane toimimine. Ühtlustatud korra tagamiseks on kaks peamist poliitikavalikut: 1) säilitada ELi suveaja kord, nagu on sätestatud direktiivis 2000/84/EÜ, või

[15] SWD (2018) 406

[16] Euroopa Komisjon, "Suveaja kehtestamine ühenduses", COM(75) 319, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1508082547523&uri=CELEX:51975DC0319

[17] Näiteks Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse 2017. aasta aruanne.

2) lõpetada kaks korda aastas toimuv kellakeeramine kõikides liikmesriikides; see ei mõjutaks ajavööndi valikut ning iga liikmesriik saaks otsustada, kas minna alaliselt üle suveajale (muutes oma praegust vööndiaega) või jääda nn talveajale (mis vastab tema praegusele vööndiajale).

Komisjon leiab, et on vaja jätkuvalt tagada siseturu nõuetekohane toimimine, võttes arvesse kõige hiljutisemaid arenguid, ja vältida potentsiaalselt märkimisväärseid häireid siseturul.

Võttes aluseks ELi suveaja korra mõju kohta olemas olevaid tõendeid, millele on viidatud eespool, võib teha järelduse, et siseturu toimimise jaoks oleks kasulik jätkata ühtlustatud korra kohaldamist, mille abil kõik liikmesriigid tühistavad kaks korda aastas toimuva kellakeeramise. Mõju teistele valdkondadele ei ole tõendatud ja sõltub tõenäoliselt geograafilisest asukohast ja sellest, kas liikmesriigid otsustavad kohaldada alaliselt suve- või talveaega.

Nagu eespool mainitud, otsustab iga liikmesriik ise, millise vööndiaja ta valib ning kas ta eelistab alalist suve- või alalist talveaega. Seepärast tuleks selle valiku mõju hinnata riiklikul tasandil. Üldiselt on mõju tõenäoliselt erinev olenevalt iga liikmesriigi geograafilisest asukohast. Põhjapoolsetes liikmesriikides muutub päevavalguse määr eri aastaaegadel väga palju. Seepärast on neil talvel päevad väga lühikesed, kuid suvel on päevavalgust palju ja ööd lühikesed. Lõunapoolsemates liikmesriikides ei ole need erinevused nii äärmuslikud, kuna päevavalguse määr ei muutu eri aastaaegadel eriti palju. Riikide asukoht nende ajavööndis omab tõenäoliselt samuti suurt tähtsust. Mida lähemal on riik ajavööndi lääneosale, seda hilisem on päikesetõus ja -loojang, samas kui ajavööndi idaosas on hommikud valgemad ja päike loojub varem[18].

Süsteemi muutmine toob kaasa ka üleminekukulud. Kuigi praegused, kaks korda aastas toimuvast kellakeeramisest tingitud kulud kaovad, tekivad uuele, aastaaegadest sõltumatule ajarežiimile üleminekuga seotud kulud. IT-süsteemid tuleb ümber programmeerida ja rekonfigureerida. See on äärmiselt oluline ajaplaanimise ja kalendripidamise tarkvara (tervisesüsteemid, reisibroneerimissüsteemid) ning ajast sõltuva tarkvara jaoks, samuti nutitehnoloogia jaoks[19]. Transpordis tuleb kohandada sõiduplaane. Mõned avalikule konsultatsioonile vastanud sidusrühmad rõhutasid, et seepärast on oluline anda sellise muudatuse jaoks teatav täitmisaeg.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ettepaneku eesmärk on suurendada tulemuslikkust ning vähendada regulatiivset ja halduskoormust ettevõtete ja kodanike jaoks. See saavutatakse peamiselt kellaaja korra lihtsustamisega liidus, tühistades aastaaegadega seotud regulaarse kellakeeramise ja kehtestades alalise kellaaja korra, mille rakendamine oleks lihtsam ja vähem koormav.

- **Põhiõigused**

Ei kohaldata.

4. MÕJU EELARVELE

Ei kohaldata.

---

[18] Vt https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/sunset-sunrise-table.pdf, kus on üksikasjalikum teave päikesetõusu ja -loojangu kohta kõikides Euroopa pealinnades alalise suveaja ja alalise vööndi- ehk talveaja järgi.

[19] ICF International, "The application of summertime in Europe: a report to the European Commission Directorate-General for Mobility and Transport (DG MOVE)", september 2014

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Selleks et hinnata käesoleva direktiivi mõju, eelkõige siseturu toimimisele, kuid samas ka sidusrühmadele ja kodanike elule, esitab komisjon käesoleva direktiivi rakendamise kohta aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt 31. detsembril 2024, kuna selleks ajaks peaks kõnealuse mõju kohta olema juba piisavalt teavet.

Selleks et komisjonil oleks võimalik direktiivi mõju kohta aru anda, peaksid liikmesriigid komisjoni abistama ja andma talle kogu asjakohast teavet seoses direktiivi rakendamisega.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Artikli 1 lõikes 1 koostoimes artikli 4 lõikega 1 on sätestatud, et alates 1. aprillist 2019 ei muuda liikmesriigid enam aastaaegadest sõltuvalt oma vööndiaega või -aegu (nende liikmesriikide puhul, mis asuvad geograafiliselt mitmes eri vööndis). Liikmesriigid lähevad siiski suveajale üle vastavalt direktiivile 2000/84/EÜ 31. märtsil 2019, pärast mida nad ei kohalda enam aastaaegadega seotud kellakeeramist alates 1. aprillist 2019.

Artikli 1 lõikega 2 antakse liikmesriikidele võimalus muuta oma vööndiaega või -aegu vastavalt aastaaegadele veel üks kord pühapäeval, 27. oktoobril 2019 kell 01.00 koordineeritud maailmaaja järgi. Pärast seda ei muuda need liikmesriigid, kes otsustasid kohaldada artikli 1 lõiget 2, samuti enam oma vööndiaega vastavalt aastaaegadele.

Artiklis 2 rõhutatakse, et liikmesriikidele jääb õigus teha oma vööndiajas muudatusi, mis ei sõltu aastaaegadest. Kuna aga vööndiaja ettenägematu muutmine üksikute liikmesriikide poolt võib mõjutada siseturu nõuetekohast toimimist, peaksid liikmesriigid selliste häirete vältimiseks teatama komisjonile õigeaegselt kavatsusest muuta oma vööndiaega. Alates hetkest, mil teatatud muutmise jõustumiseni jääb vähem kui 6 kuud, peaksid liikmesriigid teatatud muutmise läbi viima, et vältida õiguskindlusetust ja võimalikke häireid siseturul. Komisjon teavitab kõiki liikmesriike ja avaldab selle teabe, et liikmesriikide ametiasutused, ettevõtjad ja kodanikud oleksid piisavalt ja aegsasti informeeritud ning saaksid selleks muudatuseks valmistuda.

Selleks et hinnata, kas direktiiviga on saavutatud eespool kirjeldatud eesmärk tagada siseturu nõuetekohane toimimine, ja hinnata selle mõju, esitab komisjon vastavalt artiklile 3 liikmesriikide esitatud teabe ja muu asjakohase teabe põhjal Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande.

Artiklis 4 sätestatakse, et liikmesriigid võtavad direktiivi üle 1. aprilliks 2019. See eeldab, et nõukogu ja Euroopa Parlament võtavad käesoleva ettepaneku kiiresti vastu, mis peaks toimuma hiljemalt 2019. aasta märtsis. Liikmesriigid kohaldavad direktiivi alates 1. aprillist 2019. See tähendab, et liikmesriigid teatavad riiklikul tasandil korraldatud võimalike konsultatsioonide ja hindamiste ning teiste liikmesriikidega arupidamise põhjal 27. aprilliks 2019, kas nad kavatsevad 2019. aasta oktoobris praeguse suveaja asemel pigem alaliselt üle minna vööndiajale, mis vastab nende praegusele talveajale.

Käesoleva direktiivi täielikust kohaldamisest alates ei muuda liikmesriigid enam direktiivi 2000/84/EÜ kohaselt oma vööndiaega vastavalt aastaaegadele. Seepärast nähakse artikliga 5 ette, et kõnealune direktiiv tuleks kehtetuks tunnistada.

2018/0332 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega lõpetatakse aastaaegadega seotud kellakeeramine ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/84/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,[20]

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Liikmesriigid otsustasid minevikus kehtestada riiklikul tasandil suveaja korra. Seepärast on siseturu toimimise huvides oluline kehtestada kogu liidus suveaja alguse ja lõpu jaoks ühine kuupäev ja kellaaeg. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/84/EÜ[21] kohaselt kohaldavad kõik liikmesriigid praegu suveaja korda sama aasta märtsi viimasest pühapäevast oktoobri viimase pühapäevani.

(2) Euroopa Parlament palus 8. veebruari 2018. aasta resolutsiooniga komisjonil korraldada direktiivis 2000/84/EÜ sätestatud suveaja korra hindamine ja vajaduse korral teha ettepanek selle läbivaatamiseks. Resolutsioonis kinnitati ka, et on oluline säilitada kogu liidus ühtlustatud lähenemine kellaaja korrale.

(3) Komisjon on vaadanud läbi kättesaadavad tõendid, mis viitavad liidu ühtlustatud eeskirjade olulisusele selles valdkonnas, et tagada siseturu nõuetekohane toimimine ja vältida muu hulgas häireid veoteenuste ajakava korraldamises ning side- ja infosüsteemide toimimises, suuremaid kulusid piiriüleses kaubanduses või tootlikkuse langust kaupade ja teenuste puhul. Puuduvad tõendid selle kohta, kas suveaja korrast saadav kasu kaalub üles kaks korda aastas toimuva kellakeeramisega seotud ebamugavused.

(4) Suveaja korra üle käib elav avalik mõttevahetus ja mõned liikmesriigid on juba teatanud, et nad eelistavad lõpetada selle korra kohaldamise. Neid arenguid arvestades on vaja jätkuvalt tagada siseturu nõuetekohane toimimine ja vältida märkimisväärseid häireid, mida võivad põhjustada liikmesriikidevahelised erinevused selles valdkonnas. Seepärast on asjakohane lõpetada suveaja korra kohaldamine kooskõlastatud viisil.

(5) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata iga liikmesriigi õigust otsustada tema jurisdiktsiooni alla ja aluslepingute territoriaalsesse kohaldamisalasse kuuluvate

[20] ELT C , , lk .

[21] Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/84/EÜ suveaja kohta (EÜT L 31, 2.2.2001, lk 21).

territooriumide vööndiaja või -aegade ja nende edasise muutmise üle. Kuid tagamaks, et suveaja korra kohaldamine mõne liikmesriigi poolt ei häiriks siseturu toimimist, ei peaks liikmesriigid muutma vööndiaega aastaaegade muutusega seotud põhjustel nende jurisdiktsiooni alla kuuluval igal konkreetsel territooriumil isegi mitte ajavööndi muutmiseks. Selleks et minimeerida häireid, muu hulgas transpordi-, kommunikatsiooni- ja muudele asjaomastele sektoritele, peaksid liikmesriigid teatama komisjonile õigeaegselt kavatsusest muuta oma vööndiaega ja teatatud muudatusi edaspidi ka kohaldama. Komisjon peaks selle teate alusel teavitama kõiki liikmesriike, et nad saaksid võtta kõik vajalikud meetmed. Samuti peaks komisjon teavitama üldsust ja sidusrühmi, avaldades selle teabe.

(6) Seepärast on vaja lõpetada direktiivis 2000/84/EÜ sätestatud suveaja korraga hõlmatud perioodi ühtlustamine ning kehtestada ühised eeskirjad, mis takistavad liikmesriike kohaldamast erinevat aastaaegadega seotud kellaaja korda, muutes oma vööndiaega rohkem kui üks kord aastas, ja kohustuse teatada vööndiaja kavandatud muutmisest. Käesoleva direktiivi eesmärk on aidata otsustavalt kaasa siseturu sujuvale toimimisele ning seetõttu peaks see tuginema Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 114, nagu seda tõlgendab Euroopa Liidu Kohus oma väljakujunenud kohtupraktikas.

(7) Direktiivi tuleks kohaldada alates 1. aprillist 2019, nii et viimane suveaja periood, mille suhtes kohaldatakse direktiivi 2000/84/EÜ, peaks algama igas liikmesriigis 31. märtsil 2019 kell 01.00 koordineeritud maailmaaja järgi. Liikmesriigid, kes kavatsevad pärast suveaja perioodi vastu võtta vööndiaja, mis vastab direktiivi 2000/84/EÜ kohaselt kehtestatud talveajale, peaksid muutma oma vööndiaega 27. oktoobril 2019 kell 01.00 koordineeritud maailmaaja järgi, nii et eri liikmesriikides tehtavad sarnased ja püsivad muudatused toimuksid samaaegselt. On soovitav, et liikmesriigid võtaksid vastu otsused vööndiaja kohta, mida nad hakkavad kohaldama alates 2019. aastast, kooskõlastatud viisil.

(8) Käesoleva direktiivi rakendamist tuleks jälgida. Komisjon peaks esitama jälgimise tulemuste kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande. Aruanne peaks põhinema andmetel, mille liikmesriigid teevad komisjonile kättesaadavaks piisavalt aegsasti, et oleks võimalik aruanne ettenähtud ajal esitada.

(9) Kuna liikmesriigid ei suuda käesoleva direktiivi eesmärke seoses ühtlustatud kellaaja korraga piisavalt saavutada, vaid neid saab paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta vastu meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(10) Ühtlustatud kellaaja korda tuleks kohaldada vastavalt sätetele, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 355 täpsustatud aluslepingute territoriaalset kohaldamisala.

(11) Direktiiv 2000/84/EÜ tuleks seetõttu kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

1. Liikmesriigid ei muuda oma vööndiaega või -aegu vastavalt aastaaegadele.

2. Olenemata lõikest 1 võivad liikmesriigid siiski muuta oma vööndiaega või -aegu vastavalt aastaaegadele 2019. aastal, tingimusel et nad teevad seda 27. oktoobril 2019 kell 01.00 koordineeritud maailmaaja järgi. Liikmesriigid teatavad sellest otsusest vastavalt artiklile 2.

Artikkel 2

1. Ilma et see piiraks artikli 1 kohaldamist, kui liikmesriik otsustab muuta oma vööndiaega- või aegu tema jurisdiktsiooni alla kuuluval territooriumil, teatab ta sellest komisjonile vähemalt 6 kuud enne muudatuse jõustumist. Kui liikmesriik on sellise teate edastanud ja ei ole seda vähemalt 6 kuud enne kavandatud muudatuse kuupäeva tagasi võtnud, siis kohaldab ta seda muudatust.

2. Ühe kuu jooksul pärast teate saamist teavitab komisjon sellest teisi liikmesriike ja avaldab teabe *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 3

1. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva direktiivi rakendamise kohta hiljemalt 31. detsembril 2024.

2. Liikmesriigid esitavad komisjonile asjakohase teabe hiljemalt 30. aprilliks 2024.

Artikkel 4

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 1. aprilliks 2019. Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

   Liikmesriigid kohaldavad neid norme alates 1. aprillist 2019.

   Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetavate põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 5

Direktiiv 2000/84/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates 1. aprillist 2019.

Artikkel 6

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 7

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel *president*	*Nõukogu nimel* *eesistuja*